

СОВЕТ УЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН
ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 290 (19.961).

1987 йил 19 декабрь, шанба

Баҳоси 3 тийин.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросида

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси 17 декабрь куни бўлиб ўтган мажлисида Вашингтонда олий даражадаги Совет — Америка учрашувининг ахборотини кўриб чиқди. Сиёсий бюро М. С. Горбачевнинг АҚШга қилган расмий визити вақтида баёнларни ишларини тўла-тўқис маълум қилди.

Вашингтонда ўртача ва камроқ олинган ракета-ларини тутатиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасидаги Шартноманинг имзоланиши халқаро ривожланишдаги муҳим маррадир. Ядро қуролсиз дунёни барпо этиш амалида бошлаб берилди. Бу Шартнома тарихийдир, чунки унда биринчи марта СССР билан АҚШнинг икки классдаги ядровий қуролларини ҳақиқатан ҳам йўқотиш тўғрисида гап борилди. Шартномада кўзда тутилган ҳаёт қатъий контрол чоралари уни ҳар иккала томон баёнлари пухта текширишни таъминлайди. Совет — Америка Шартномаси барча халқларнинг манфаатларига мос бўлиб туради, жажон миқёсида ҳафсизлик даражасини оширади.

Қатъият билан ва аниқ мақсад йўлида сарфланган куч-ғайратлар натижасида ракетадан мудофаа тўғрисидаги Шартномада рияз этиш шартинида стратегик ҳужум қуролларини тўдан камайтириш проблемаси ҳусусида анча олға силжишга муваффақ бўлди. Бу проблема Совет — Америка муносабатларида марказий проблема бўлиб қолмоқда ва СССР АҚШ Президентининг 1988 йил биринчи ярмида СССРга қиладиган жавоб визити вақтида тегишли шартнома-ни Москвада имзолашга тайёрлаш вазифасининг реали-гига асосланган.

Музокаралар чоғида икки томонлама Совет — Америка муносабатларини ривожлантиришга, гуманитар проблемалар юзасидан рўй-роҳ ва амалий мулоқотни йўлга қўйишга қўмаклашиш ниятида эканлигини ҳар иккала томон ахбор қилди. Ҳа-ҳонининг бир қанча регион-ларидида ахбори муҳома қилиш чоғида жиддий кели-шмовчиликлар таъкидлан-ганлиги қарамай, Совет томо-ни юмалоқли вазитларини бартараф этишга янгича ён-дашувларни излаб топишга қаратилган изчил йўлни ўт-казди, барча халқларнинг ўз ривожланиш йўлини тақри-ридан аралашувис ўз та-лаб олиш ҳуқуқини қатъий туриб ҳимоя қилди.

Сиёсий бюро Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар раҳбарларининг 1987 йил 11 декабрда Берлинда бўлиб ўтган учраш-уви ахборотини маълум қилди. Бу учрашув қардош мамла-катларнинг сиёсий ҳамкор-лигини ривожлантиришда ян-ги бугин бўлиб қолди.

Учрашув қатнашчилари Вашингтонда эришилган аҳд-номаларни тўла-тўқис қўл-да-қувватлаётганлиги, со-циалистик мамлакатларнинг умуман жаҳон ҳамжамия-тининг ҳафсизлигини мус-таҳкамлаш учун мазкур аҳд-номаларнинг аҳамиятига юк-

сак баҳо берганликлари мам-нуният билан қайд этиб ўтилди. Сиёсий бюро қуролсизла-нишга бағишланган Совет — Америка музокараларининг бошидан охиригача социали-стик мамлакатлар билан қи-лин мулоқотни, Европада тинчлик, ҳафсизлик ва ян-ши қўшиқчилик ҳамкорли-гини мустаҳкамлашнинг жу-да муҳим проблемалари юза-сидан, жаҳон сиёсатининг бошқа йўналишларида фаол ҳамкорлик қилишни давом эттириш муҳимлигини таъ-кидлади.

Сиёсий бюронинг мажли-сида СССР темир йўллари-ни техника билан тўдан қайта қуроллантириш зарурлиги тўғрисидаги таклифлар кў-риб чиқилди. Экономик-ани жадал ривожланти-риш темирйўл транспор-тини ва аввало халқ ҳўжалиги ва аҳолининг юк ҳамда пассажир ташишга бўлган аҳтиёжларини тўла таъминлаш мақсадида ҳара-кат составининг, бошқа ма-шина ва механизмларнинг, автоматлаштириш восита-ларининг илгор типларини етказиб беришни тегишли равишда ривожлантириш тақозо этади.

Сиёсий бюро СССР Гос-планига, СССР Темир йўл-лар министрига, СССР Министрлар Советининг Ма-шинсозлик бюросига, СССР Фан ва техника давлат ко-митетига, СССР Фанлар ака-демиясига, СССР Госстрой-га, СССР Соснабига СССР-нинг бошқа манфаатдор ми-нистрликлари ва идоралари-нинг иштироки билан 1991 — 2000 йилларда магистрал темир йўл транспортини тўдан модернизациялаш давлат программасини 1989 йилга-ча ишлаб чиқиш вазифасини топширди.

Сиёсий бюро мажлисида М. С. Горбачевнинг Мур-манскда сўзланган нутқида олға сурилган таклифлар, яъни ҳарбий қарама-қарши туриш даражасини тўдан пасайтириш ҳамда планета-мизнинг Шимолини тинчлик-ва самарали ҳамкорлик зо-насига айлантириш тўғриси-даги таклифларни рўббага чиқариш борасидаги ишлар-нинг дастлабки якуналари ис-салди. Мурманскдаги так-лифларни Арктика бўйидаги барча давлатлар манфаат-дорлик билан қўлиб ола-нлиг, бироқ АҚШ ва НАТО барҳариятининг регионда ҳарбий активлигини чеклаш масалаларида оид таклиф-ларга муносабат ҳоҳирча амалий эмаслиги қайд этиб ўтилди. Мурманскда қилин-ган таклифларни манфаат-дор давлатлар билан ҳам, шунингдек шимолий мамла-катларнинг жамоатчилик куч-лари билан ҳам мулоқотни-нинг амалий жиҳатига ай-лантириш мақсадида ишлар-ни янада активлаштиришга доир тадбирлар маълум қил-ди.

Сиёсий бюро Е. К. Лига-чев бошчилигидаги КПСС делегациясининг Франция Компартияси XXVI съезди-даги иштироки якуналарини маълум қилди. Бу съезд фран-цуз коммунистларининг ме-ҳнаткаш халқ манфаатлари йўлида, тинчлик ва соция-лизм йўлида олиб бораётган

фидокорона курашида улар-нинг позицияларини мустаҳ-камлашга қаратилган сиё-сатини ишлаб чиқди. Ҳозир-ги замоннинг тўб проблема-лари юзасидан КПСС ва ФКПнинг қарашлари кенг қўламда бирлиги мамнуният билан қайд этилди. КПСС совет ва француз коммунист-лари ўртасидаги аънавий ўртоқларча муносабатларни ривожлантиришга бундан бу-ён ҳам қўмаклашишга тайёр эканлиги таъкидланди.

Парижда Франциянинг давлат ва сиёсат арбоблари билан ўтказилган суҳбатлар ошқора, амалий руҳда бўл-ганлиги Совет — Франция мулоқотини давом эттириш муҳимлигини таъкидламоқ-да. Ҳозирги шароитда СССР билан Франция ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик-ни ривожлантириш, Фран-циянинг қуролсизланиш ҳамда бехатар Европани бар-по этиш соҳасидаги умумий ғайрат — ҳаракатларда ама-лий равишда иштирок эти-ши муҳим аҳамият касб эт-моқда.

Социалистик мамлакат-лар пойтахтлари шаҳар пар-тия комитетлари биринчи секретарларининг Варшава-да бўлиб ўтган учрашув тўғрисида Л. Н. Зайковнинг ахбороти тингланди. Соция-лизм мамлакатлари турмуш-нинг барча томонларини ре-волюцион тарзда янгилаш, теран ҳамда иқодий изла-нишлар ва ислоҳотлар даври-га қадам қўйган бир ша-ронда умумий тақрибани ўрганиш ва ундан фойдала-ниш, қардош пойтахтларнинг меҳнат коллективларини, пар-тия, касба союзи, ёшлар та-шкилотлари ҳамда бошқа жа-моат таъкилотлари ўртаси-даги ҳамкорлигини янада ривожлантириш ва чуқур-лаштириш муҳим аҳамиятга эга бўлиб қолётганлиги ўқ-тириб ўтилди.

М. С. Горбачев ва А. А. Громиконинг Забия Республикаси Президенти К. Каунда билан суҳбатларини якуналари маълум қилди. Дўстона Совет — Забия муносабатларини кенгайти-риш, Совет Иттифоқининг Африка жанубидаги «Фронт ёқиси» давлатлари ҳамда миллий-озодлик ҳаракатлари билан алоқаларини янада мустаҳкамлаш муҳимлиги таъкидланди.

М. С. Горбачевнинг Ав-стралия Бош министри Р. Хоук билан суҳбати ҳамда Н. И. Рижков ва Э. А. Ше-варднадзеининг у билан олиб борган музокараларининг якуналари маълум қилди. Осиё — Тинч океан регионига да бутун дунёда тинчлик ҳамда ҳафсизлигини мустаҳкам-лаш, турли соҳаларда икка-ла мамлакат ўртасидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлигини янада кенгайтириш мақсади-да Совет — Австралия сиё-сий мулоқотини чуқурлаш-тириш муҳимлиги қайд этиб ўтилди.

КПСС Марказий Комите-ти Сиёсий бюросининг маж-лисида КПСС таъки сиёсати-нинг, совет жамятини инти-содий ва социал ривожлан-тиришининг бошқа баъзи ак-туал масалалари ҳам муҳ-ома қилинди.

Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг мажлиси
Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Комиссия раиси М. А. Зондов қилин-ган иш тўғрисида ҳисоб бер-ди.
Ўзбекистон Компартияси Ревизия комиссиясининг мажлиси бўлди. Комиссия раиси М. А. Зондов қилин-ган иш тўғрисида ҳисоб бер-ди.
(ЎзТАГ).

ЁШЛАРНИНГ ТЕХНИКАВИЙ ИЖОДКОРЛИгини АКТИВЛАШТИРАЙЛИК

18 декабрь куни Тош-кентда бўлиб ўтган иxtиро-чилар ва рационализаторлар Бутуниттифок жамяти Ўз-бекистон республика Совети-нинг Х пленуми ёшларнинг оммавий-техникарий ижод-корлигини активлаштириш масалаларида бағишланди.

Бутуниттифок иxtиро-чилар ва рационализаторлар жамятининг Ўзбекистонда-ги аъзоларининг деярли ярми еш ишчилар ва мута-хассислар, студентлар, ҳу-нар-техника билан юртлари-да мактабларнинг қувчи-ларидан иборат. Еш нова-торларнинг имкониятлари катта: сўнгги 6 йил ичид-а улар тайёрлаган ишлама-ларнинг жорий этилишдан 135 миллион сўмдан кўп-роқ иқтисодий самара оли-

Иxtирочилар ва рациона-лизаторлар Бутуниттифок жамятининг Советлари комо-сол комитетлари билан янги алоқа боғламаган. Ухжотларини расмийлашти-риш тартиби, рационали-зорлик таклифларини кўриб чиқиш, авторга ҳақ тўлаш муддатлари бузилмоқда.

Иxtирочилар ва рацио-нализаторлар Бутунитти-фок жамяти Ўзбекис-тон республика Совети-нинг пленуми ёшларнинг ижодий активлиги ўсишига тўғронуқ бўлиб турган сабаб-ларни таҳлил этди, бу ак-тивлигини оширишнинг кон-крет тадбирларини белгилаб берди.

Пленум ишда министр-лар ва идораларнинг, бир-лашмалар ва корхоналар-нинг вакиллари, комсомол активлари иштирок этдилар.
(ЎзТАГ).

Ўн биринчи чақириқ Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси

Депутат В. Н. ЛОБКО нутқи
ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИНИНГ СЕКРЕТАРИ

Хурматли ўртоқлар! Бугун биз КПСС XXVII съездида сира кечиктириб бўлмайдиган ва биринчи гада ҳал қилиниши лозим деб аталган проблемалардан бирини ҳал этиш йўллари кўриб чиқмоқдамиз. Бу масаланинг республикада нақадар ўткир бўлиб турганлиги ўр-тоқ Ғ. Ҳ. Қодиров доклады, депутатларнинг нутқла-рида ишонarli тарзда кў-расиб берилди. Юз берган аҳолининг сабаблари ҳам ҳо-зир ҳаммага яхши маълум ва тушунарлидир. Уй-жой проблемаси Ўзбекистондаги барча меҳнаткашларнинг иши бўлганлиги учун ҳам республика Олий Совети му-ҳомакасига қўйилди.

Биз ўз олдимизга мурак-каблиги жиҳатидан мислсиз вазифани қўймоқдамиз. Бинобарин, уни ҳал қилиш йўллари ҳам оидий, аъна-вий эмас, балки ҳаётимизни ва тафаккуримизни қайта қуриш тўғрисида келиб чиқа-ётган революцион йўллардан иборат бўлиши керак.

Ўртоқлар, мана шу дол-зарб проблемани ҳал қилиш-нинг янгилиги, ҳаракатлар-мизнинг революционлиги ни-мада? 210 миллион квадрат метр уй-жой куриш ҳам-да шу мақсадда кури-лорлик материаллари базаси-ни барпо этиш учун 50 мил-лиард сўмдан кўпроқ маб-лағ талаб қилинади. Янги иқтисодий шароитда шунча маблагни сўраб олиш эмас, балки ишлаб топиш керак. Бунинг маънос шунки, рес-публика бутун халқ ҳўжа-лиги иши самардорлиги ан-да оширилган ва аҳоли да-ромадлари кўпайтирилган тақдирдагина режаляшти-рилган мақсадга эришиш мумкин бўлади.

Шундай қилиб, уй-жой шароитларини яхшилаш, бел-гиланган мақсадга эришиш ҳаммамнинг ва ҳар бир киши-нинг иштини яхшилашга бе-восита боғлиқдир. Депутат ўртоқлар, сиз билан биз шундай қилиниши керакки, оқибатда мана шу қўшқат республикамизнинг ҳар бир гражданига тушунарли бўл-син.

Уй-жой программасини амалга оширишда асосий оғирлик маҳаллий Советлар зиммасига тушади, албатта. Улар област, шаҳар, район бўйича барча маълумотлар келиб турадиган, шу билан бирга уй-жой қурилишининг у ёки бу масалалари юза-сидан конкрет ва узил-кесил қарорлар қабул қилиб, аҳо-ли пунктларининг комплекс қурилишини таъминлайдиган уюштирувчи штаб бўлиб қо-лишлари керак.

Биз оммавий ахборот во-ситаларида катта умид боғ-ламоқдамиз, улар қоқоқлар-ни ва ташаббус қўратиб ишламовчи ходимларни тан-қид қилибгина қолмай, шу билан бирга уй-жой қури-лишида эришилган барча илгор жиҳатларни изчил ва актив пропаганда қилишлар-ни лозим. Уй-жойларни тақ-симлаш чоғида социал адо-лат принципларида рияз этилишига алоҳида эътибор берилиши керак. Бу масала-ларда ўтмишининг аччиқ хо-талари такрорланишига йўл қўйиб бўлмади.

Уй-жой проблемасини ҳал этиш умумхалқ иши, агар таъбир жоиз бўлса, энг устуи иш бўлиши лозим-лиги ҳозир ҳаммага равшан. Биз бу ишни уй-жой қури-лиш борасида ишчилдан тартиб министрча, яъна тартибда уй-жой қурувчилдан тартиб то совет оргналари, пудратчи ташиклотлар, мо-лия ва таъминот оргналари раҳбарларига, қурилиш комплексининг барча қат-нашчилари — ҳамма-ҳамма манфаатдор бўладиган қи-либ ташикл этилиши лозим. Бу вазифани ҳал этиш осон эмас. Ҳозирнинг ўзиндаёқ, ҳали биз ишни авж олди-рай туриб, урдалаб бўлмайдиган вазифа қўйилмоқда. Ҳа, бу қийин иш, аммо унинг зарурлиги муқаррардир.

Бу соҳада аввалги маъ-мурий-таъкиқ ўтказиш ме-тодлари натижа бермайд, албатта. Кенг ошқорлаш, у ёки бу корхонада, регион-да ишларнинг аҳоли қан-дай эканлиги ҳақида доимо хабардор бўлиб туриш, уй-жой проблемаларини ҳал этишда илгор ташаббуслар-ни ёритиш, уй-жой қури-лиш планларини меҳнаткаш-лар кенг оммасини, аҳолини жалб этган ҳолда мунтаза муҳомака қилиб бориш, қа-бул қилинган планларнинг бажарилиши ҳақида раҳбар-ларнинг, бошлангич партия ташиклотлари секретарла-рининг ҳисоботларини эши-тиш — бу ишларнинг асос-ла-ми керак. Бу ишга партия ташиклотлари бошчилик қи-лишлари лозим, лекин бун-да биз шун назарда тути-шимиз керакки, шйорлар ва даъватларнинг ўзи камли-лиги шак-шубҳасиздир, бинобарин зўр қатъият-чилик ишлари олиб бориш керак. Биз уй-жой қурилиш проблемаси бевосита боғ-лиқ бўлган асосий соҳалар-да гоит фаоллик билан ҳа-ракат қилиниши зарур.

Қизил муқовага ўраган чйройил программани тузиб, хотирам бўлган кишилар катта ҳақ қилдилар — бу со-ҳада реал иш эндигина бо-шланмоқда, бу ишнинг бажари-лишини учун фақат юқори-дан эмас, қуйидан ҳам қат-тиқ масъулият талаб қили-нади.

Белгиланган программа-ни муваффақиятли амалга оширишнинг асосий шартла-ридан бири — уни моддий ресурслар ва биринчи нав-батда қурилиш материалла-ри билан мустаҳкамлашдан иборат. Маълумки, респу-бликада қурилиш матери-аллари етарли ишлаб чиқа-рилмайди. Шу сабабли рес-публика Компартияси Мар-казий Комитети ҳузуридаги Фан-техника тараққиётга қўмаклашувчи кенгайтириш шу йил 5 декабрь куни бў-либ ўтган мажлисида уй-жой қурилиш программаси бинокорлиқ материаллари сановати қувватларини ри-вонлантириш программаси билан бирлигида кўриб чи-қилди. Ўзбекистон ССР Ми-нистрлар Совети эса мазкур масала юзасидан махсус қар-ор тайёрламоқда.

Бу проблемани ҳал этиш-га фақат Бинокорлик мате-риаллари сановати министр-

БУТУНГИ СОНДА:

◆ 1-бет. Муҳим тари-хий воқеа халқларнинг диққат марказида

◆ 2-ва 3-бет. Долзарб социал вазифани муваф-фақиятли бажариш — шарафли ишимиз

◆ 4-бет. Социалистик мулк — муқаддас

САМИМИЙ ҚУТЛОВ

КПСС Марказий Комите-ти Бош секретари М. С. Гор-бачев Милош Якеши Чехо-славия Компартияси Мар-казий Комитети Бош секре-тари лавозимига сайланиши муносабати билан қўтлади.

«Шунга ишончимиз қомил-ки, — дейлади телеграммада, — Марказий Комитет Сиз-нинг раҳбарлигинида Чехо-славияя заминида соци-ализмни янада ривонланти-риш ва янгилаш, ҳўжалик механизмини қайта қуриш ва мамлакат иқтисодий-сиё-сий ҳаётини демократиялаш-дек партия олдида турган кенг миқёсли вазифаларнинг, ЧКП XVII съездининг ЧССР

социал-иқтисодий ривожла-нишини жадаллаштиришга қаратилган қарорларнинг амалга оширилишини таъ-минлайди.

Бизнинг партиямиз ва мамлакатимизда Сизни, ўр-тоқ Якеш, принципиал ком-мунист, Совет Иттифоқи бил-лан мустаҳкам ҳамкорлик-нинг актив тарафдор, мам-лакатимизнинг самимий дўс-ти деб биладилар. КПСС бил-лан ЧКП ўртасидаги қардош-ларча иттифок бундан буён ҳам мамлакатларимиз ва халқларимиз ўртасидаги бу-зилмас дўстликнинг ишонч-ли гарови бўлишига батамом аминимиз».

(ТАСС).

БУТУНТИТФОҚ XIX
ПАРТИЯ КОНФЕРЕН-
ЦИЯСИ ШАРАФИГА

ТАШАББУСКОРЛАР

Шонли саналарни муносиб меҳнат совғалари билан кў-тиб олиш К. Е. Ворошилов номи Ташкент қишлоқ ҳўжа-лиги машинасозлиги заводи меҳнатчиларининг жанговар шйоридир. Корхонанинг ил-гор бригадалари «Бутунитти-фок XIX партия конференция-си шарафига — 19 зарбдор ўн кунлик» ташаббуси билан майдонга чиқдилар. Улар ора-сида С. Ғуломов етакчилиги-даги коллектив ҳам бор.

Ташаббускорларнинг сафни кенгаймоқда. Презерчилар бригадаси ҳам аниқ мақсад қўлида меҳнат қилаётир. Бри-гада бошлиғи В. Шумицкий-нинг мақсади катта. У шахсий намуна кўрсатёттир, партия конференцияси ўз ишини бошлайдиган кун арафасида беш йилликнинг уч йили тош-иригини бажаришга аҳд қил-ди.

Суратда: ташаббускор С. Ғу-ломов бригадаси аъзолари меҳнат кунли якуналарини чи-қаришяпти.

Б. ЮСУПОВ ФОТОСИ
(ЎзТАГ).

лиги эмас, шу билан бирга республиканинг бошқа ми-нистрликлари ва идоралари, барча област ижроия коми-тетлари жалб этилиши ке-рак. Бунда гисдан, сановат чиқитларидан ва бошқа хом ашёлардан янги, самарали қурилиш материаллари ишлаб чиқаришга алоҳида эъ-тибор берилиши лозим.

Ҳисоб-китоблар шунга кў-расдики, пудрат ташиклотла-рининг мавжуд қувватлари, уларнинг ўйсузлик базаси 2000 йилгача аҳолининг қу-лай уй-жойларга бўлган ҳў-жиясини таъминлашга қодир эмас. Очигини айтганда, бу программани бажарилиши йўлида гов бўлаётган бирин-чи хавфдир. Бинобарин, бу қийинчиликка дадил қараш лозим. Ҳозир республикада янги ўйсузлик комбинати қу-риш, ишлаб турган ўйсузлик комбинатларини реконструк-циялаш ва лойиҳаларга қу-ватларга олиб чиқиш, қури-лиш-монтаж ташиклотлари қувватларини ошириш чора-лари қўрилмоқда.

Вирок фақат шунга умид қилиб, уй-жой куриш учун ўзларининг оз бўлса ҳам мавжуд имкониятларидан фойдаланмайдиган киши-ларни огоҳлантириб қўйиш лозим. Бундай позиция фақат конкрет коллективнинг ўзидангина эмас, умуман рес-публикада ҳам уй-жой про-блемасини ҳал этишга тўсқин қилиди. КПСС Марка-зий Комитетининг қарориди уй-жой қурилишининг барча усулларини — пудрат усу-лини ҳам, ҳўжалик усулини ҳам, яъна тартибдаги усул-ни ҳам ривожлантириш за-рурлиги айтилган. Унда уй-жой куриш кооперативлари ва ёшларнинг уй-жой комп-лекслари практикасини бу-тин чоралар билан кенгай-тириш тавсия этилган.

Бизда ана шундай ёнда-шув имамалари бор. В. П. Чалов номи Ташкент ави-ация ишлаб чиқариш бир-лашмаси коллектив ишлаб топилган маблаг ҳисобига икки беш йилликда ўз кури-лиш бўлимларини кучи би-лан 270 миң квадрат метр уй-жой куриш ва шу йўл билан уй-жой проблемасини бартараф этишга ҳал қилувчи қарар қилди. Бошқа коллек-тивлар ҳам ана шундай иш-ларни авж олдираётганли-кларини бугун айтиш керак.

Уй-жой программаси рес-публикада яъна тартибда уй куриш ҳажминини аниқ қўлай-тиришни кўзда тутди. Бу жуда муҳим резервдир. Биз 2000 йилга бориб ҳар йили камияда 6,5 миллион квад-рат метр уй-жойини яъна тартибда қуришга эришиши-миз лозим. Аммо бунга эри-шиш учун энг аввало биз яъна тартибда уй-жой куриш системасини кенг йўлга қў-йишимиз, аниқроқ қилиб айтганда бундай пухта си-стемани янгидан барпо эти-шимиз керак. Республика-нинг совет ва ҳўжалик ор-ганлари ўзи учун уй қуриш-ни хоҳлаган ҳар бир киши-га бюрократик ғовларсиз бе-малол уй қуриб олишни учун шарт-шароит яратиб беришлари лозим.

Республикада ва ундан ташқарида мавжуд бўлган яъна тартибда уй-жой қу-ришни ташикл этилишини ҳар қандай яхши тақрибасидан фойдаланиш зарур. Бундай тақрибга эса бор ва аъжой-бай натижалар бермоқда. Маса-

лан, Қозғистонда В. И. Ленин номи Усть-Камен-горск қўроғшин-руҳ комби-натда ўз ходимлари учун банк кредитлари расмийлаш-тирилди, ер акратиб берил-ди, лойиҳаларга бюуртма бе-рилди, корхона ўз зиммаси-га уй-жой қурилиш учун материаллар ва конструкция-ларни комплекшлаш ва етказ-иб бериш мажбуриятини ол-ди, уй-жой қурувчиларнинг бюуртмаларига мувофиқ машиналар, механизмлар ак-ратмоқда, улар учун қўлай пайда отишга бермоқда ва бошқа кўп ишларни қил-моқда.

Бу ишда сўнгги вақтда Фарғона ва Хоразм област-ларида, республикамизнинг шаҳар ва районларида қўп-гина кишиқарли жиҳатлар пайдо бўлиб, бугун депутат-лар шу ҳақда гапирдилар. Бу эса қаредани партия ташиклоти, маҳаллий Совет-лар ишнн ўз қўлига ола-лар, ўша ерда иш юришиб, ҳақиқатдан ҳам мабуул қар-орлар излаб топилди, де-ган ҳақиқатни яна бир бор тасдиқлайди. Масалан, рес-публикада ҳозир қолқоз, совхоз, корхона ёки ҳусусий киши ҳеч қандай қийинчи-ликсиз икки-уч ой давомида ўз дидига мос келадиган лой-иҳани ола биладиган лойи-ҳалаш ташиклотлари систе-маси йўқ. Депутат Қўччев мана шу миновардан туриб шу ҳақда гапирди. Бу ишни давлат лойиҳа ташиклотлари урдалай олмаётган экан, на-ҳотки биз кооператив лойи-ҳа ташиклотларини ташикл эта оламас. Кооператив лойи-ҳа ташиклоти энг аввало лойиҳалаш муддатларини анча қисқартириш йўли билан ўзини оқлайди, деб ўй-лайман. Сифатта келганда эса, уни қотат қилиш си-стемасини ҳам ўйлаб топиш мумкин.

Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети уй-жой қурилиши ма-саласида иморат учун ер акратиб бериш каби асосиз ғовларни қатъий бартараф этиши керак. Ҳеч мувола-га-сиз ер акратиб бериш яъна тартибда уй-жой куриш су-ратларини жадаллаштириш-нинг, бинобарин, умуман уй-жой программасини амалга оширишнинг энг муҳим шарт-ти бўлиб қолди. Биз муайян психологик андозаларни бар-тараф этишимиз керак. Бу-ларнинг оқибатида асосан қишлоқ меҳнаткашларининг ўн миңлаб оилалари кўп йиллардан буён ер участка-си олиш учун навбат кут-моқдалар. Энди бундай аҳ-волга ортиқча тоқат қилиб бўлмайди. Яъна тартибда уй-жой қурилиши хоҳловчилар учун барча ғовларни улоқ-тириб ташлабгина қолмай, қишлоқ ва шаҳар меҳнат-чиларини уй-жой қурилишига мумкин қадар кўпроқ жалб этиш учун ҳам шароит яра-тиб бериш зарур. Аммо бун-да ҳеч қандай ўзбосишчи-ликка йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар қандай иморат лойиҳа-га ва бош планга мувофиқ қурилиши керак. Яъни бу ишда интентоза қатъий ри-оя этилиши лозим. Ас ҳол-да, қонуида кўзда тутилган ҳамма чоралар қурилиш, ҳаттоки иморатлар бўзиб юборилиши лозим.

Уй-жой проблемасини ҳал этишни жадаллаштириш мақсадида республикада уй-жой майдонларини ҳисоба

олиш ва тақсимлаш тартиби-ни белгилаб берадиган амал-даги норматив ҳужжатларни қайта кўриб чиқиш зарур. Чунки бундай ҳужжат

«ЎЗБЕКИСТОН ССРнинг 2000 йилгача мўлжалланган комплекс уй-жой программасини амалга ошириш юзасидан Республика халқ депутатлари советларининг, министрликлари, идораларининг вазифалари тўғрисида»ги доклад юзасидан музокаралар

ШАРИПОВ нутқи
ОСНАБИ РАИСИ

ларига жавоб бермайди. Ресурсларни планлаштириш ва тақсимлаш ниҳоятда марказлаштирилган бўлиб, чигаллашиб кетган. Биз фондлар ва лимитларсиз ишлаб чиқариш воситалари билан улғурчи савдога ўтишга, бевосита алоқаларни омбор ҳужжатлигичи ривожлантиришга, маҳсулот етказиб бериш формаларидан қатъи назар, комплекс таъминотни кенгайтиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

(Парвон ҳимми ботла)

ларига ҳаровод бермайди. Ресурсларини планлаштириш ва тақсимлаш ниҳоятда марказлаштирилган бўлиб, чалғилиб кетган. Биз фондлар ва лимитларсиз ишлаб чиқариш воситаларини билан улғурчи савдога ўтишга, бевосита алоқаларини омбор ҳўхаллигини ривожлантиришга, маҳсулот етказиб бериш формаларидан қатъи назар, комплекс таъминотни кенгайтиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Ўн биринчи чақурик Ўзбекистон ССР Олий Советининг еттинчи сессияси

(Давоми. Боши 2-бетда).

Бу вазифаларни ҳал этиш учун республика Госпланининг ва таъминот тармоқ органларининг структураси ўзгартирилмоқда. Республиканинг ҳар бир областида ва Қорақалпоғистонда тегишли ҳуқуқлар берилади, Госнабнинг бош территориял бошқармалари тузилмоқда. Бундан ташқари, биз министрилик ва идоралар ҳузуридаги бир хил иш қилаётган қонунлар, базалар ва оморлар, таъминотнинг бошқа органларини тутатиш зарур, деб ҳисоблаймиз, чунки бу органлар улгуржи савдо шартномага ишга туғун бўлади, ҳолос.

Ресурсларни тежаб, уларнинг запасларини қамайтириш, ресурсларни тежайди-ган ишлаб чиқаришларни усту-н даражада ривожлантириш — қайта қуришни му-ҳим йўналишдир. Иш услуби-ни тубдан ўзгартириш ке-рак: истеъмолчининг бор на-раса билан эмас, балки унга керак нарса билан муддатда таъминлаш лозим. Бу-нинг учун биз хизмат қури-лиш турларини кенгайтири-моқдамиз: приборлар, тех-ника ва транспорт прокати пунктлари, анча таёёр ҳол-га келтирилган маҳсулот таёёрлаш марказлари очил-моқда, маҳсулотни марказ-лаштирилган усулда етказиб бериш, ахборот бериш ва во-ситачилар хизматлари ке-нгайтирилмоқда.

Республикадаги 400 дан ортиқ таъминот ва корхона ҳозирнинг ўзидек улгуржи савдо тартибда таъминла-нишга ўтказилди. 1 январьдан бошлаб Ўзбекистон тер-риториясида ишлаётган Итти-фок министриликлари ва идо-раларига қарашли 62 корхо-на ва таъминот, келгуси йилдан бошлаб эса барча ку-рилиш министриликлари ва идоралари ана шу усулдаги таъминотга ўтказилди. Де-ярли барча асосий истеъмол-чилар маҳсулотининг 1500 та йириклаштирилган тури бўйича улгуржи савдо тар-тибда таъминланади. Айни вақтда конкрет объектлар бўйича бир миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари учун ресурслар таъминотини планлаштиришга ўтилди.

Бу таъбирлар 1990 йилда республикада улгуржи савдо даражасини 60 процентгача кўтариш имкониятини бера-ди.

Депутат В. Н. СИГЕДИН нутқи

ОЛМАЛИК КОН-МЕТАЛЛУРГИЯ КОМБИНАТИ ДИРЕКТОРИ

Бизнинг коллективимиз Ўзбекистон ССРнинг комплекс уй-жай программасини қўллаб-қувватлади. Док-ладдан кўриниб турганидек, республикада уй-жайнинг аҳолини жуда мураккаб. Ком-бинатда ҳар уш ишнинг бири уй-жайга жуда му-ҳим. Бизда деярли бир йил-дан бери уй-жай қурилиши ва соҳил-маданий ҳамда ма-ний объектлар комплекс программаси амал қилмоқ-да. Вазифа — 1995 йилда уй-жайга бўлган эҳтиёжнинг, 1992 йилда мактабгача бо-ларлар муассасаларига бўл-ган эҳтиёжнинг қондиришдан иборат.

Уй-жай программасини бажариш учун 51 миллион сўм пул ажратилди. Бу бу-тун комбинатдаги қурилиш-монтаж ишлари ҳамининг 26 процентини ташкил эта-ди. 1988 йилдан уй-жай қу-рилишини икки баравар кў-пайтиришимиз керак. Ком-бинат программа бўйича 13 миллион сўм пул ажратди ва йилга 140 минг квадрат метр ҳажмида иш бажари-дан улгуржи комбинатнинг ишга туширилишини таъ-минлади, керамат заводига ҳам маблағ ажратди. Бу-дан ташқари, биз ўз мабла-ларимиз ҳисобига меҳнат коллективларини иштирокда ҳўжалик усули билан уй-жай қуришми. Ёшлар уй-жай комплексининг икки-та 24 квартиралар уйи ку-рила бошланди.

Уй-жай проблемасини ҳал этишда яққа тартибда уй қурилишга катта аҳа-мият беришмоқда. Бунинг учун область ижроия коми-тети 200 та участка кури-лиши учун ер ажратиб бе-ради.

Уй-жай проблемасини биз шаҳар Совети билан яқин алоқа уришган ҳолда ҳал этишимиз. Шаҳар комплекс қурилиш ва ободончили-ни яхшилаш учун биз аж-ратилган капитал маблағлар-ни ягона бюртмачи — ша-ҳар ижроия комитетига бе-рялмиз. Бунда қурилган уй-жай фонднинг 28 процен-ти унинг ихтиёрида қолди-рилмоқда.

Депутат И. ИСТАМОВ нутқи

БУХОРО ШАҲРИДА 163-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИ БРИГАДА БОШЛИГИ

Бу йил бизнинг бригада-ми 80 та квартирани яхши сифат билан қуриб фойда-ланишга топширди. Ўн ик-кинчи беш йилдаги ўн йил-лик топширишни бажариш учун охиридан мажбурият қабул қилдик. Бригадамиз аъзолари катта гайрат ва илҳом билан меҳнат қил-моқдалар. Ҳар олий план-ни 15 кун ичда бажаришга интиломоқдалар. Ҳозирнинг

СССР Госнаби 1988 йил-да яққа тартибда уй-жай қу-рувчилар учун қурилиш ма-териаллари сотишни анча — ўрта ҳисобда 30 процент кў-пайтирди.

Саноат корхоналари ўз фойдалари ҳисобидан анча-на уй-жай қуришлари керак. Шунинг учун ҳам биз, маб-лағ билан таъминлаш ма-баладидан қатъи назар, ҳў-жалик усули асосида амал-га оширилмаган реконструк-ция, техника билан қайта жиҳозлаш ва ишлаб чиқа-ришга боғлиқ бўлмаган ку-рилиш ишларини улгуржи савдога ўтказмоқдамиз. Бу-ндай таъминот ҳамми бир не-ча баравар қўлаймоқда. Аммо, ҳар қалай, корхона-ларнинг капитал маблағлари ниҳоятда кам. Бунинг саба-би — лойиҳа-смета ҳужжат-ларининг тахт қилинмаган-лиги, қурилиш бўлимаган-лигининг таёёр эмаслиги, маб-лағ билан таъминлашдаги мажбур ҳўқуқдорлар. Аммо, ҳар ҳолда уй-жайнинг асо-сий қисмининг йирик бош пу-датчилар «Ўзгастропрое-ктстрой», «ЎзССР Қурилиш ми-нистрилиги», «Главташкент-строй» ва бошқалар қуради-лар.

ЎзССР Госнаби мажбур фондлардан қатъи назар, объектларнинг тайёригига қараб, уй-жай ва соҳил-ма-даний ҳамда маъний объект-лар учун қурилиш матери-алларининг асосий турларини етказиб бермоқда. Томга ёпиладиган юмшоқ материал-лар, металл прокатининг ай-ри турлари, ойна ва бошқа материаллар қурувчилар-га бюртмачига кўра фондларсиз ва лимитларсиз етказиб берилаверди. Гос-набнинг жавобгарлигини ошириш мақсадида келгуси йилдан бошлаб моддий ба-ланслар ва минг турдаги маҳсулотни тақсимлаш планларини тузиш Госплан-дан Госнаб ихтиёрига берил-ди. Айни вақтда республика ҳукумати моддий-техника таъминотини планлаштириш-нинг қулайлик масалаларини ҳал этишни ҳам Госнаб зим-масига қўлади.

Республика Госнаби иш-ни қайта қуришни асосий йўналишлари ана шундай. Биз 2000 йилга қадар Ўз-бекистон ССР уй-жай қуриш комплекс программасини қў-ллаб-қувватлаймиз ва унинг бажарилиши учун бутун ку-гайратимизни сарфлаймиз.

Лекин шунга қарамай, уй-жай программасининг жи-дий маъний томонлари бор. Чунки, уйсозлик ком-бинатидеги аҳоли бизнинг комбинатимизда катта та-швиш туғдиришмоқда, бу ерда қурувчилардан фойдаланиш ко-эффициенти республика ми-қёсида энг паст даража-ни ташкил этади. Уйсозлик комбинати июль ва август ойларидан топшириш лозим бўлган уйларни биз ҳозир ўз кучимиз билан қуриб ту-татишга мажбуримиз. Аммо шундай қилсак ҳам тўла қў-ш билан ишлаб олма-ймиз — ресурслар муттасил етишмайди, сантехника иш-лари ва ободончилик орқа-да қолмоқда. «Ўзгастро-рой» (Ўртоқ Виселков) бу-нга эътибор бериш зарур.

Маҳаллий органлар со-ҳил-маданий соҳа объект-ларидан, биринчи навбатда уй-жай қурилишдаги пу-дат ишлари планлаштири-лаётганда ўз имкониятларидан тўлақон фойдаланишлари керак. Уй-жайларни квар-таллар бўйича ишга туши-рилиш ҳозирча планлашти-риш практикаси проксийдир: олатда пайдани уйларнинг 75 процентдан кўпроғи йил охирига туғи келади, бу эса шомша-шомаликка ва бракка олиб боради. Рес-публика Олий Совети бунга ўз муносабатини билдириш лозим.

Уй-жай фонднинг сақлаш ишларини ҳам тақомиллашти-ришимиз зарур. Мен ана бир бор республика Госпланига Коммунал ҳўжалик минис-трилига ана шу мақсадлар учун қўшимча ресурслар ажратилишини сўраб муро-жаат қилишни ҳўқуқдорим.

Йирик шаҳарларда қу-дратли қурилиш техникаси прокат пунктларини очиш мақсадага мувофиқдир. Бу пунктлар корхоналарга ҳў-жалик усули билан қурилиш олиб боришга катта ёрдам берган бўлур эдилар.

Ўзбекистон ССРнинг 2000 йилгача бўлган комплекс уй-жай программасини тас-диқлашни тақлиф этаман.

хотоларни бартараф этишга ҳамда бундан бўён уларга йўл қўймасликка ҳаракат қи-ламиз.

Ўн иккинчи беш йиллик-да қурилишда янги йлгор усулларни ўзлаштириш учун 1988 йилдан бошлаб қуриладиган 9—12 қаватли монокит уйларни қуриш юза-сидан таъбирлар ишлаб чи-қилди. Бироқ Ўзбекистон ССР Қурилиш министрилиги сирганма опалуқабалар учун ишлатилиш лозим бўлган 120 тонна металлнинг ет-казиб бериш масаласини ҳал этмапти. Ҳойларда қу-рилиш жараёнида қўпгина камчиликларга йўл қўйил-моқда. Объектларни қамчи-ликлар ва паст сифат билан топшираётганимиз учун биз-ни жуда тўғри танқид қили-шаптилар. Қўп қурилиш-ларда технология қўпол ра-вишда бузилмоқда, браклар-ни ва қамчиликларни бар-тараф этишда беҳудаси сарф-харажатларга йўл қўйил-моқда. Раҳбарлик меҳнат унумдорлигини ўстириш, қу-рилиш суръатларини оши-риш резервларини ишга со-лиш юзасидан аниқ бир мақ-садни қўлаб иш олиб бор-мапти.

Депутат А. Г. МАНАННИКОВ нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ МИНИСТРИ

Министрилик уй-жай ва со-ҳил-маданий ҳамда маъний объектларни фойдаланиш-га топшириш 1986 — 1987 йиллар планини ошириб ба-жаради. Аммо эришилган мар-ра билан қаноатланиб қо-лиш мумкин эмас.

Келгуси йилда уй-жай ва соҳил-маданий-маъний ку-рилиш бўйича министри-лик программаси сезиларли тар-зда ортади: масалан, соғлиқ-на сақлаш объектларини фойдаланишга топшириш қай-ридан 75 процент қўлайди. Агар ўтган беш йилликда 65 минг квартира фойдаланиш-га топширилган бўлса, бу беш йилликда 98,2 минг квартира, ўн учинчи беш йилликда — 194 минг, ўн-тўртинчи беш йилликда — 313,6 минг квартира фой-даланишга топширилди. Таққослаш учун шунга айтиш кераки, ўтган уч беш йил-ликда 190 минг квартира топширилган эди. Мўлжал-лаш ишчи бажариш учун биз уй-жай қурилиш суръ-атини уч баравардан кўпроқ оширишимиз керак. Қуру-вчиларимизнинг ўзини уй-жай билан таъминлашга кат-та эътибор беришдан тўриб, бу марраги оғлаш бўлмай-ди. Ҳозир бизда 12546 ки-ши квартира олиш учун на-биз кутуб турибди. Истиқ-болни назарда тутиб, 2000 йилга қадар ўз коллективла-римиз учун 28,3 минг квар-тира қуришимиз керак.

Ўзини-ўзи маблағ билан таъ-минлаш шартноларида бу, айниқса, жўн вазифа эмас, лекин биз бунга ҳал этиш-маси керак. Биз ҳар бир трест ва йирик саноат кор-хонасида иштиёли сўсуда оперативлари тузишга, шу-нингдек ҳўжалик усули би-лан яққа тартибда уй-жай қу-ришга катта эътибор бе-рямиз. Бу масала яқинда ми-нистрилик коллегияси ва тар-моқ касаба союзи президи-умнинг қўшма мажлисида қўриб чиқилиб, келишиб олиниди. Тасдиқланган про-грамма бажариладиган бўл-са, қурилиш министрилиги системасидаги уй-жайга муҳто-ж бўлган барча ҳодимлар 2000 йилга қадар алоҳида квар-тира билан таъминланадилар.

Министрилик уй-жай ку-рилиш суръатларининг мўл-жаллаштирилган кескин ўси-шига эришиш учун бир қан-ча таъбирларни амалга оши-риш лозим. Ҳозир қува-тининг нари бора яримдан фойдаланиётган уйсозлик комбинатлари қува-тининг тў-лароқ ишга солиш биринчи галдаги вазифаларидир. Эндиликда уйсозлик комби-натларининг қува-тинидан то-бора дурустроқ фойдаланил-моқда. 1988 йилда қува-тлардан фойдаланиш 80 про-центдан ошиб кетди. Беш йилликнинг охирига бориб барча заводларимизнинг фой-дали иш ко-эффициенти ло-йиҳада белгиланган қува-тга етди, деб мўлжаллаб ту-рибмиз. Республика Госпла-ни капитал маблағларни тақ-симлаётганда йирик панел-ли уйсозлик корхоналари-нинг мажбур қува-тларини тўлароқ ҳисобга олиш лозим.

Ҳозирги маромларда бош-қарувиинг бўйруқбоқлик ме-тоди барҳам топшиш керак. Пудрат таъминотларининг планларига техника ҳў-жатлари тайёр бўлмаган ва ер участкалари ажратилма-ган ишларни қиштириш фактларига сира тоқат қи-либ бўлмайди. Гарчи Итти-фок ҳўкуматининг махсус қўрсатмаси билан бюртмачи томонидан 1988 йили уй-жай плани учун лойиҳалар ва сметалар тақдим этиш муддатда 1 сентябргача уза-йирилган бўлсада, айрим таъминотлар ана шу имти-ёли даража ҳам ишнинг у-дасидан чиқмадилар. Бунинг оқибатида министриликнинг қўрсатиш йил планига на ҳў-жата, на ер участкаси, на коммунал-маънавиярлар бўлган 14,7 минг квадрат метр уй-жай қуриб фойдаланишга топшириш режаси қириб қолди. Ўзбекистон ССР Маориф министрилиги, Қўроқ шаҳар ижроия комитети, Ҳо-

Биз қурилиш материалла-ри билан таъминлашда ҳам катта қийинчиликларга дуч келмоқдамиз. Области-ми-за ёғоч етказиб беришда уз-имли бўлгачи, унинг сифати эса қўнғилдагидек эмас. Пардозлаш материаллари, гўлқоғозлар, линолеумнинг сифати доимо паст даража-да бўлмоқда.

Маҳаллий қурилиш мате-риаллари ишлаб чиқаришни қатъиян кенгайтириш ҳақи-да қўпгина қўрсатмалар ва қар-орлар қабул қилинган. Ле-кин ҳозирча уларни бажари-ришда аниқ силжиш бўл-мапти. Айни вақтда рес-публикада қўпгина масала-лар ҳал қилиниши мумкин бўлган эди.

Уй-жай программасини ўз вақтида амалга ошириш учун областда йирик панелли уй-созлик қува-тининг йилга 70 минг квадрат метрдан 350 минг квадрат метрга ва мо-нолит уйсозлик қува-тларини 130 минг квадрат метр-га етказиш зарур.

Ўзбекистон ССРнинг 2000 йилгача бўлган комплекс уй-жай программаси лойиҳасини асосий қондаларини маъқуллашни тақлиф эта-ман.

разм область ижроия коми-тети, жумладан, ана шу-ндай интисозислик қил-дилар. Назаримизда, рес-публика Госпланига ка-питал маблағларни қайта тақсимлаб, уларни қури-лиш министрилиги таъминот-лари учун уй-жай қуриш мақсадида йўналиштиш ке-рак. Бизнинг қўлимизда за-рур ҳўжатлар бор.

Умуман, техника ҳўжжат-лари билан таъминланмаган объектлар ёмон қурилмоқ-да, улар вақтида битмапти, бу эса қўнғил қурилишнинг янги шарт-шартноларида «айбон айбдор» бўлган пу-драт таъминотларнинг за-рур қўришга олиб келади. Бунга қатъий барҳам бериш пайти келди.

Уй-жай қурилишини жа-даллаштиришнинг бошқа йў-ли — ўзимизнинг ишлаб чиқариш базамизни ривож-лантиришдир. Уйсозлик ком-бинатларининг реконструк-ция қилиниши ва кенгайти-рилиши тўғрисида XIV беш йилликнинг охирида бу кор-хоналарнинг қува-тларини қайта қурилишга эса қўпайти-рилмоқда. Бутунини кунда уй-жайларни фойдаланишга топширишнинг лойиҳадаги ҳажми тўла бажарилаган, соҳил объектлар қурилиш жадаллаштирилмоқда.

Бироқ совхозларга лойи-ҳа асосида қурилганга нис-батан бир ярим-икки бар-авар кўпроқ уй-жай керак. Қўриқ ерларни ўзлаштириш таъбираси бу лойиҳалар реал вазиятга мос келмасли-гини кўрсатди.

Сўнгги вақтда қўриқ сов-хозларни лойиҳадаштириш қондаларини қайта қўриб чиқишда силжиш кўзга та-шланмоқда. Бироқ режалаш-тириладиган янги норматив-лар муаммони тўла ҳал қил-майди.

Қўриқ ерларни ва қўриқ регионларни ўзлаштириш чоғида уларнинг инфра-структурасини шакллантири-шнинг орқада қолдиб кетди. Жумладан, бу янги район марказлари қурилишига ҳам тааллуқлидир.

Илгарги вақтда бу маса-лага яқин эътибор бермас-лик шунга олиб келдики, қўриқ регионларда қўриқ совхозлар ёки қурилиш объектларининг ишчи по-сёлаларини базасида район марказларини ташкил этиш-де нотўғри практика қарор топти. Ана шу қўриқ сов-хозлар ёки ишчи посёлка-лар ҳисобидан район бош-қару хизматларида маму-рини били сифатида фойда-ланиш ҳақида лойиҳаларни қурилишнинг учун ишлаб чиқариш коллектив-ларига қарашли уй-жайлар

ди, деб умид қилиш мумкин эмас. Наҳотки, Госнаб уй-жай ва соҳил-маданий ҳам-да маъний объектлар учун дурустроқ материаллар ет-казиб беришнинг удасидан чиқа олмаса? Қўпгина маса-ларнинг республиканинг ўзи-да ҳал қилиш мумкинку, ахир? Масалан, биз Ўзе-бекистон ССР монтаж ва мах-сус қурилиш ишлари ми-нистрилиги билан биргаликда қондаларини иситиш учун зарур бўлган радиаторлар-нинг тақчиллигини барҳам бери олдик, бунинг учун конвекторлар ишлаб чиқа-риш йўлга қўйилди. Биноқор-лик материаллари саноати министрилиги билан бирли-кда 1988 йилда Тошкентда қурилиш материаллари ком-бинатида қува-тларни ишга солиб, пардозоқ плиталар тақчиллигига барҳам бе-ра-

Депутат Э. Т. ТУРСУНОВ нутқи

«ГЛАВРЕДАЗИРСОВХОЗСТРОЙ» БОШЛИГИ

Уй-жай проблемаси ўзи-нинг бутун соҳил инфра-структураси билан аҳолининг маъний ва маъний эҳтиёж-ларини ҳар томонлама қон-дириш программаси бўлиб, у «Главредазирсовхозстрой» иш олиб бораётган зоналар-даги барча қўриқ районлар-га ҳам тўла тааллуқлидир.

Бутун беш ана шу програм-мани ҳал этиш йўллари-ни муҳокама қилмоқдамиз.

Бу проблема илгарги вақт-да планлаштиришдаги нуқ-сонлар ҳамда ҳўжаликни асосан экстенсив методлар билан юритиш оқибатида вуқудга келган. Маблағлар биринчи навбатда сугорили-ладиган янги ерларни ишга ту-ширишга сарфланган эди, уй-жай, мактаблар, болалар боғчалари, поликлиника-лар, клублар ҳамда бошқа соҳил объектлар қурили-ши янги ерларни ишга ту-шириш суръатларидан жуда орқада қолиб кетган эди. Бунинг натижасида иш жой-лари барпо этиш ва бу жойларни меҳнат ресурслар-и билан таъминлаш ўрта-сида муномотислиқ ву-қудга келди, бу эса қўриқ ерларга сарфланган капи-тал маблағлар самарадори-ги паст бўлишига олиб кел-ди.

1986 йилдан бошлаб ян-ги ерларни ишга тушириш кескин қамайтирилди. Уй-жайлар ҳамда ишлаб чиқа-риш — граждон объект-лари қурилиши эса қўпайти-рилмоқда. Бутунини кунда уй-жайларни фойдаланишга топширишнинг лойиҳадаги ҳажми тўла бажарилаган, соҳил объектлар қурилиш жадаллаштирилмоқда.

Бироқ совхозларга лойи-ҳа асосида қурилганга нис-батан бир ярим-икки бар-авар кўпроқ уй-жай керак. Қўриқ ерларни ўзлаштириш таъбираси бу лойиҳалар реал вазиятга мос келмасли-гини кўрсатди.

Сўнгги вақтда қўриқ сов-хозларни лойиҳадаштириш қондаларини қайта қўриб чиқишда силжиш кўзга та-шланмоқда. Бироқ режалаш-тириладиган янги норматив-лар муаммони тўла ҳал қил-майди.

Қўриқ ерларни ва қўриқ регионларни ўзлаштириш чоғида уларнинг инфра-структурасини шакллантири-шнинг орқада қолдиб кетди. Жумладан, бу янги район марказлари қурилишига ҳам тааллуқлидир.

Илгарги вақтда бу маса-лага яқин эътибор бермас-лик шунга олиб келдики, қўриқ регионларда қўриқ совхозлар ёки қурилиш объектларининг ишчи по-сёлаларини базасида район марказларини ташкил этиш-де нотўғри практика қарор топти. Ана шу қўриқ сов-хозлар ёки ишчи посёлка-лар ҳисобидан район бош-қару хизматларида маму-рини били сифатида фойда-ланиш ҳақида лойиҳаларни қурилишнинг учун ишлаб чиқариш коллектив-ларига қарашли уй-жайлар

ди, деб умид қилиш мумкин эмас. Наҳотки, Госнаб уй-жай ва соҳил-маданий ҳам-да маъний объектлар учун дурустроқ материаллар ет-казиб беришнинг удасидан чиқа олмаса? Қўпгина маса-ларнинг республиканинг ўзи-да ҳал қилиш мумкинку, ахир? Масалан, биз Ўзе-бекистон ССР монтаж ва мах-сус қурилиш ишлари ми-нистрилиги билан биргаликда қондаларини иситиш учун зарур бўлган радиаторлар-нинг тақчиллигини барҳам бери олдик, бунинг учун конвекторлар ишлаб чиқа-риш йўлга қўйилди. Биноқор-лик материаллари саноати министрилиги билан бирли-кда 1988 йилда Тошкентда қурилиш материаллари ком-бинатида қува-тларни ишга солиб, пардозоқ плиталар тақчиллигига барҳам бе-ра-

Депутат Ш. ҲАЙДАРОВА нутқи

ЎЗБЕКИСТОН ССР ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ ДАВЛАТ КОМИТЕТИНИНГ РАИСИ

Уй-жай программасини рўбга чиқаришда республи-ка Госстрой, жойлардаги архитектура органлари ва лойиҳалаш таъминотлари олдига маъсулиятли вази-фалар турибди.

Шаҳар ёки посёлкани рив-ожлантириш учун бош план қанчалик катта аҳа-миятга эга эканлиги ҳаммага маълум. Маъмур ҳўжжати ишлаб чиқиш учун ўнлаб кишилар меҳнат қилмоқда-лар, юз минглаб сўм маб-лағ сарфланмоқда. Бош планларга нисбатан муноса-бат бизни қониқтира олмай-ди.

Қурилиш ҳажмлари катта шаҳарлар бўйича бош план-ларда қўзғал тўтиланган дара-жадан 30—50 процент ор-қада қолмоқда. Қўп қаватли уйлар қуриш структураси бўзилмоқда. Бу эса инже-нерлик тармоқлари қурили-шидаги қолқоқлик билан боғлиқдир. Натижада шаҳар ерларидан яқини фойдала-нишмайди. Нуқта, Оқтош, Қасноғардеи, Ургут ва бошқа қўпгина шаҳарлар-нинг бош планларини бел-гиланган муддатдан аввал

миз. Назаримизда, Госнаб органлари уй-жай програм-маси объектларини ўз вақ-тида комплекшлаш учун бош пудратчи билан биргаликда жавобгар бўлишлари керак.

Қурилиш таъминотларини ҳўжалик ҳисобига, ўзини-ўзи маблағ билан таъминла-шга ва ўз харажатларини ўзи қоплашга ўтказиш жуда кат-та ёрдам беради. Министр-лигимиз таъминотлари бу системга 1989 йилнинг 1 январидан ўтишлари лозим. Аммо биз таъбирда орттириш мақсадида келгуси йилдан бошлаб ҳўжалик юртишнинг шу методига бир қанча та-шкилотларни ўтказишга қа-рор қилдик. Шундай қилиб, бу юмшун СССР Госстрой белгиланган муддатда бош-лабгина қолмай балки яку-лаймиз.

дан салкам 600 минг квад-рат метр олиб берилади, бу эса қишлоқ ҳўжалик ва ку-рилиш ишчилари учун уй-жай етишмаслигини янада чуқурлаштириш ҳамда ме-хнатлашларини ҳақли эъти-розига сабаб бўлмоқда.

Янги район марказлари-ни ташкил этишни тартибга солиш масаласи хилма-хил даражадаги кенгашларга, мажлисларга кўп марта лаб қўйилди. Ўзбекистон Ком-партияси XXI съезида ай-тиildi, бироқ тегишлича амалий ҳал этилмади. Рес-публика Госпланига, ми-нистриликлар ва идораларга ўз ихтиёридаги район хиз-мат маҳкамалари учун шо-шилчин равишда бинолар қуриш ҳамда улар эгаллаб турган уй-жайларни ремонт қилиб, бевосита белгилан-ган мақсадда фойдаланиш-ни қўлаб, совхозларга ва қурилиш таъминотларига қайтариб беришни қўриб чиқиш вазифини топши-рилиши тақлиф қиламан.

Ўзбекистон ССРда 1986-1990 йилларда ва 2000 йил-гача бўлган даврда қишлоқ-ни соҳил ишхандан қайта қуришнинг комплекс про-граммасига мувофиқ «Глав-редазирсовхозстрой» — ўн-учинчи беш йилликда ку-рилишнинг ҳозирги даража-сидан икки баравар ортиқ уй-жай ва соҳил маданий маъний объектларини ишга тушириш вазифини бажари-лиш белгиланган. Бу про-граммани бажариш учун СССР, Мелиорация ва сув ҳўжаллиги министрилиги маб-лағларидан ташқари, уй-жай қурилиш кооператив-ларининг, ресурслари, совхоз-ларнинг ўз маблағлари, шу-нингдек яққа тартибда уй қурувчиларнинг маблағла-ри жалб этилиши лозим.

«Главредазирсовхозстрой» бу ишларнинг аҳамиятини яққол тасаввур этади. Бироқ белгиланган програм-мани амалга оширишда ҳозир-нинг ўзидек тўқсилликка учрамоқда. Масалан, 1988 йилда салкам 19 миллион сўмлик ҳажмида яққа тарти-бда уй-жай қўриб, 78 минг квадрат метрга яқин уй-жайни ишга тушириш топ-ширинг белгиланган. Шу вақтга қадар бюртмачи ана шу ишларни СССР Ме-лиорация ва сув ҳўжаллиги министрилиги билан келишиб олишга имконият топа ол-масди ва тегишли лойиҳа-смета ҳўжатлари билан таъминламади, бу билан ана шу топширининг бажари-лишини амалда йўққа қилди.

Маҳаллий Советлар, мо-лия органлари шунингдек давлат банки органлари яққа тартибда ва кооператив қурилиш юзасидан бюрт-мачи хизматини белгилаш-лари ва тасвия этишлари лозим. Бу бюртмачи лойи-ҳадаштириш, маблағ билан таъминлаш объектларини ў

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет, касба-союз органларида ва темир йўл транспортда кўп йил самарали ишлаганини учун Урта Осиё темир йўл транспортчи ишчилари касба-союзи кўл қўйганини раис урқок Аскар Абдуллаевни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий аъзоси билан мукофотлади.

АТОҚЛИ АРХЕОЛОГ ХОТИРАСИ

Урта Осиё ва Қозоғистон халқлари ўтмишининг қўлини сақлаганини таниқли олим М. Е. Массоннинг (1897—1986 йиллар) тадқиқотлари туфайли тарих саҳифаларига кирди. Туркменистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан аъзоси М. Е. Массон Урта Осиё археологик мактабининг асосчиси бўлиб қолди ва кейинги кўп йил мобайнида бу мактабга бошқилик қилди.

Хар йили Ўзбекистон Тарих ва маданият ёлдорлигини муҳофазаси жамияти уюштирилган анъанавий махсонхонлик олим хотира-сига бағишланмоқда. Тошкентда ўтган учрашувда Олмоғи, Ахшобов, Фрунзе, Душанба, Ленинград ва бошқа шаҳарлардан келган тахассислар қатнашдилар. Улар орасида М. Е. Массоннинг шогирдлари ва издошлари, мамлакатнинг турли илмий марказларида Шарқ тарихи проблемалари устида ишлаётган олимлар бор эди.

Бу йилги махсонхонлик унингиси — юбилей махсонхонлиги бўлди. Унинг қатнашчилари энг янги тадқиқотлар билан танишдилар, кейинги йилларда Ўрта Осиё территориясидаги топилавлар туғрисида фикрлашиб олдилар. Олим ҳаётлигидаёқ бошланган бу йилларга мамлакат етакчи тарихчилари ва археологларнинг ижодий ҳисоботида эмас, айтиш маҳалда ёш олимлар учун жуда янги мактаб ҳам бўлмоқда. (ЎЗТАГ).

К И Т О Б ЖАВОНИНГИЗГА

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти кўнидаги китобларни ўзбек тилида босмадан чиқарди.

Авторлар коллектив: 320 бет. Баҳоси 1 сўм 90 тийин. Китоб жаҳон пролетариатининг улуг дохисси В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган уч қиссадан ташкил топган. Булар Э. М. Казакевичнинг «Кўк дафтар», С. Ф. Антоновичнинг «Олдасида нур» ва В. П. Катаевнинг «Девордаги кичкина темир эшик» қиссалари.

Услубга, гоёвий-бадиий хусусиятларига кўра ҳар кил бўлган қиссалар муайян илҳам ахлатишга эга — уларда улуг Лениннинг революционер, донинг ва инсон сифатидagi таъсир фахиллари ёрқин тасвирланган.

Навоийнинг янги ҳаёт туган... 400 бет. Баҳоси 2 сўм 20 тийин.

Бу тўплам Навоийга қадар яшаб ўзбек тилида иккунча эгтаган А. Юнаев, Хоразий, Лутфий, Ю. Амриев, Сақоний, Х. Хоразий, Атоий, С. Аҳмад, Ғафий, Яқиний, М. Солиҳ каби шорларнинг асарларидан тўзилган. Навоий бу асарларини эъзолаб ўқиган, иккунчи сабоқ олган, уларни юксак баҳолаган.

Авторлар коллектив: Абдулла Қаҳҳор. Замондошлар хотирасида. 368 бет. Баҳоси 1 сўм 50 тийин.

Халқимиз ва адабиётимизнинг фахри, ақолиб санъаткор ва ақолиб инсон Абдулла Қаҳҳор ҳақидаги бу хотиралар китобида унинг маънавий олами, одамлар билан муносабатлари, «адамдан кучли» бўлган адабиётнинг муҳияти хусусидаги тира мушоҳадалари ҳақида ҳикой қилинади.

Ҳанифа Солиҳова. Хурият куйиши. Шoir Алихон Оразий иккунча ҳақида. 80 бет. Баҳоси 15 тийин.

Китобда Алихон Оразийнинг ҳаёти ва иккунчи фаолияти ҳақида фикр юритилди. Шoirнинг Улуг Оратини таъриқлаб ёзган поэтик асарлари, граждандар урушининг оловли йиллари, ин бадий таъдиқ қилган шеърлари ўзбек совет адабиётининг тарққати билан ҳамоҳанг ҳолда таҳлил қилинади.

• Тингланг, томоша қилинг

19 ДЕКАБРЬ, ШАНБА

Телевидение

МТ-1. 8.00 — 90 минут. 9.35 — «Концерт» аккордеончилар кинотеатрининг чиниши. 9.50 — Хусусатин фильмлар. 10.40 — Концерт. 11.10 — Хушхотин фильм. 12.00 — Ҳама учун ва ҳар бир киши учун. 12.30 — Илмий-оммобил фильм. 12.50 —

М АНА, сиз уй-жой бўйича йиллик топшириқ муддатидан бир ярим ой олдин бажаришга ҳақида рапорт бердингиз. — дейди ижроия қомитет қабуллага келган ҳам-қошқонларидан бири қизик-қоник билан. — мен эса квартира олиш учун ўз икки йилдан бери навбатда турибман. Қачон ниятимга етман, билмайман. Демак, сизларни мақташ эмас, балки қийинчилик, Чунки, сизларнинг кўрсаткичларингиз одамлар учун эмас, балки ҳисоботлар учунгина яхшидир.

Тўғриси айтиш керак, илгари ҳам шундай фикр миямга келган эди. Ҳақиқатан ҳам амалда нима бўл-япти: бир томондан бош-пудратчи, Димитровград қурилиш бошқармаси эришадиган муваффақиятлар мана ман деб турибди. Иккинчи томондан эса одамлар кўп йиллардан бери навбат куттиляпти. Демак, ўз ишлари мизини қайтадан кўриб чиқишимиз, илгари сурилган вазифаларга бўлган муносабатини ўзгартиришимиз керак. Шу тариқа «Уй-жой—90» программаси юзга келди. У ушбу беш йилликда 1986 йил 1 апрелгача навбатда турганларнинг ҳаммасини квартира билан таъминлашни кўзда тутиди.

Ҳама нарсани ҳисоб-ки-тоб қилиб чиққанмида қўлида мазасига дуч келди: навбатда 11500 киши турибди. Биз эса ўтган беш йилликда ҳар йили ўртача мингтадан квартирани фойдаланишга топширдик. Биз, энг камиде икки баравар кўп квартира қуриш керак, деган ҳулосага келдик. Ҳа, шунчаки квадрат метрлар эмас, балки квартира қуришимиз лозим.

Илгари эътибор берилмаган, четлаб ўтилган резе-ванлар қаерда? Уларнинг айримларини сайловчилар айтиб беришди. Граждандарни қабул қилиш чоғида, мана, мен қатна одам билан бир хонада қийналиб ўтириб-ман, биз билан ёнма-ён эса қандайдир бир шахс ити билан ўч хонали ўлда тур-ларча яшамокда, деган мазмундаги таъналарни бир неча марта эшитишга тўғри келган. Бундай одамларга, ўша қўлининг бири пайлар тўртта еки бешта киши учун квартира олган, болалари катта бўлган, ҳар томонга қўчиб кетишган, деб тўшун-тиришга тўғри келди. Эр еки хотин вафот этган, улардан бири қолган. Шу одамни матмурий тарада жойини бўшатишга мажбур қилиб бўлмайдми. Чунки бундай қонун йўқ. Одамларга шуларни тўшунтириб тура-салар, ўзинг эса шикоят қилган одамнинг ҳақидига

Битта кўп хонали кварти-рани кам хонали кварти-рага алмаштирганда шаҳар камиде 10 квадрат метр уй-жой майдони олишни ҳисоблаб чиқилди. Шунча уй-жой саҳнини қў-риш учун икки минг сўмдан ҳаражат қилиш лозим бўл-ди. Ҳулоса — шаҳардаги хизмат бўлиммалари, корхо-налар ихтиёрий равишда бў-шатиётган квартираларни

• Меҳнатсиз даромад — жамиятимизга ёт

Ўғрининг кичиги бўлмайди

Ўғрининг катта-кичиги бўл-майди. Ҳамеянда умаргани бир сўми, юз сўми, бири-бир кассавур, тукум ўтирла-ган қаллоб товуш аяб қў-дим? Шундай экан, ўғрига, юлғичга, ташмачига шайқат қилмаслик, қаерда учрама-сини, унинг таъзирига бериш лозим.

Урганч шаҳридаги мактаб-гача тарбия муассасаларида айрим попик шахслар ва ташмачиларнинг қинғир иш-лари ота-оналарни, бутун жамоатчиликни ранжитган тақдирларга асос. Тарбия масаласида ҳалол, виждонли тоза киши ишлаши керак. Эгри қўли, ниёти бузуқ шахсларга ишлар тарбиясини, ризқ-наобатларини ишончи хунук оқибатларга олиб ке-лади. Шаҳар болалар бо-ғчаларида юз берган салбий факторлар фикримизнинг дали-ли бўла олади.

1-болалар боғчаси ошпази-нинг ердэмчиси К. Абдулла-ева уйига қуруқ қайтмаслик-га, боғчадан озон-оқит мах-сулотларини олиб чиқишга одатланганлиги сезилиб қол-ди. Бир бўҳана нон, икки пачча сўзманни сумкасига жойлаб янги эшикдан чиқ-қанга ташмачининг йўли тўсилди. Боғча мудири Н. Этамбердиева: «Шу ҳам ўғирликми, олса-олибди-да», дейиши мумкин. Нима, яншиқлаб кўтариб кетса қи-сқибми? Халқ назоратчила-ри ўлжаб қуришганда, шу боғча омборида 1,4 кило-грамм сариёғ, 0,5 кило-грамм асал, икки банка сўт, 0,5 килограмм лимон кам эканлиги мусоаб бўлди. Ом-борчи Г. Хусанова бегобли-ги сабабли қалитин бошқага берганлигини баҳона қилиш билан сувадан қуруқ чиқди.

тан берасан. Тўғри-да, ёлғиз одамга ўч хонали кварти-ранинг нима ҳолати бор?

Ижроия қомитетда бу му-аммони чуқурроқ ўрганишга қарор қилдик. Тендириш ўт-казиб, шаҳарда битта ёки иккунча одам яшаётган тўрт, уч ва икки хонали 800 та квартира борлигини аниқла-дик. (Бу ҳисобга бир киши яшаётган икки хонали квар-тираларгина кирди). Шу-нингдек, биз одамларнинг нима учун кўп хонали квар-тиралар кам хонали кварти-раларга ўтишга мажбур

• Ҳар бир оиллага — алоҳида квартира

НАВБАТДА ТУРГАНЛАР БИЛАН МАСЛАХАТЛАШИБ

рага ўз хоҳишларига ўтмас-ликларни сабабларини ҳам билиб олдик. Гап фақат ор-тиқча уй-жойга эга бўлган айрим граждандарнинг маса-лига худбинларча муносаба-тда бўлишарида, бошқалар-нинг эса уй-жой борасида дуч келадиган қийинчилик-ларида эмас экан. Уларнинг баъзилари чорроқ кварти-раларга қўчиб ўтишга тайёр эдилар. Бироқ уларга квар-тирани ўзлари яшаб турган райоидан, тушиб-чиқишлари қулай қаватлардан беришса, розидилар. Аммо бундай илтимослар баъзи раҳбар-ларнинг бағритошлиги бил-лан тўншиб, қондирил-май келинди.

Шу билан бирга соф мод-дий ҳаракатларга гавлар ҳам бор. Мавжуд тартиб-қонда-ларга кўра, квартираларда и-стиқомат қилувчилар кварти-рани бўшатаётганларида уни ремонтдан чиқариб беришла-ри керак. Ремонт учун эса анчагина пул зарур бўлади. Биринчидан, пенсияонерлар-нинг бунга қўриб етмайдми. Иккинчидан, бу ўриндаги адолатсизлик шундоққина қўлга ташланб турибди. Яъни, киши шаҳарга ортиқ-ча уй-жой майдонини тортиқ қилсин-да, бунинг устига яна пул ҳам тўласин!

Битта кўп хонали кварти-рани кам хонали кварти-рага алмаштирганда шаҳар камиде 10 квадрат метр уй-жой майдони олишни ҳисоблаб чиқилди. Шунча уй-жой саҳнини қў-риш учун икки минг сўмдан ҳаражат қилиш лозим бўл-ди. Ҳулоса — шаҳардаги хизмат бўлиммалари, корхо-налар ихтиёрий равишда бў-шатиётган квартираларни

Битта кўп хонали кварти-рани кам хонали кварти-рага алмаштирганда шаҳар камиде 10 квадрат метр уй-жой майдони олишни ҳисоблаб чиқилди. Шунча уй-жой саҳнини қў-риш учун икки минг сўмдан ҳаражат қилиш лозим бўл-ди. Ҳулоса — шаҳардаги хизмат бўлиммалари, корхо-налар ихтиёрий равишда бў-шатиётган квартираларни

ремонт қилишни ўз зимма-сига олса, ҳамма учун фой-дали бўлади.

Ижроия қомитетда мах-сус қарор қабул қилинди. Бу ҳақда аҳолига шаҳар га-зетаси орқали маълум этил-ди. Тўғри, уй-жой-коммунал хизмат бўлиммалари ижроия қомитет қарорини, ошмоқ қилиб айтганда, эҳтиётлик билан қарши олдилар. Чун-ки, бирорта ҳам инструм-цияда бўшатиётган квар-тиралар улар ҳисобига ре-монт қилиниши кераклиги

қўзда тутилмаган эди-да. Шу боис истаган идоравий ре-визия қилдан қийиқ топиб, уларга жарима солиши мум-кин. Шунда биз маҳаллий Советларнинг тобора кенга-йиб бораётган ҳукумларига асосланиб, зимманимиза бу-дун жавобгарлиқни олдик. Зарур Низомни ишлаб чиқ-дик. Натияжада муз ўриндан қўчди. Қисқа муддат ичида 20 нафар шаҳарлик кўп хо-нали квартиралардан кам хонали квартираларга қўчиб ў-тиш. Биз бунда уларнинг қай-си райоидан, қайси қаватда яшаш туғрисидаги илтимос-ларини қондирдик. Тўғри, 20 та квартира кўп эмас, аммо иш бошланган эди.

Б ИЗ уй-жой програм-масини ҳал этишнинг бошқа резервини яқ-на тартибда қурилган, и-стиқомат қилишга яроқли уй-ларни бузиш сибсатини қай-та қўриб чиқишга қўрмоқ-дамиз. Шаҳар чеккасида яш-ғи қурилушлар учун бунг майдонлар қолмади ҳисоб. Шундай бўлса-да, биз «Уй-жой—90» программасини ишлаб чиқаришда янги микроайлоларни қуриш схемасини таҳлил этиб, ўт-ган йиллардаги нисбатан эски уйларни бузишни икки баравар қайтариш иккунча йилларнинг топдик. Шунинг ҳисобига 250 та квартирани бўзилишдан сақлаб қолдик. Бу ҳам кам, лекин улар ҳа-ли асқотадми.

Шаҳар ремонт-қурилиш участкаси қувватларини ошириш учун чора-тадбир-лар қўрдик. Бу нарсга уй-жойларни капитал ремонт қилиш ҳамини ошириш им-конини берди. Шунинг эва-

зига беш йиллик мобайнида 300 та оиланинг квартира шароитларини яхшилаيمиз. Бу нарсга уларнинг янги уй-жойлар олиш учун навбатда туришлари зарурлигига бар-ҳам беради.

Биз РСФСР Қурилиш иш-лари давлат қомитетидан бир қаватли яқна тартибда-ги уй-жойлар қуриш учун рухсат олишга муваффақ бўлдик. Ижроия қомитет қаро-ри билан ҳусусий уй-жой қурувчиларга 20 та бўш ёт-ган участкани ақратиб бер-

ошқора айтдик. Ҳўш, нима қилиш керак? Бу саволга янги уйларда истиқомат қи-лувчи бўлажак меҳмонлар-нинг ўзлари жавоб беришди. Улар квартираларни ўзлари пардозлашга рози бўдилар.

Ижроия қомитет уларнинг ташаббусини қўллаб-қувват-лади ва пудратчи билан бирга шу ишнинг ташкилий негизини ишлаб чиқди.

Биз квартираларни уй-жойлар монтаж қилинаётган-да тақсимлашга қарор бер-дик. Шундан сўнг уй-жой-ларнинг бўлажак эгалари йилгилишини ўтказамиз. Бу йилгилишда одамлар ишнинг шарт-шароитлари билан та-рибдилар. Бинокорлар ҳар бир қишга махсус дафтар-ча берадилар. Ўнда бажари-ладиган ишлар ҳамин, ақра-тиладиган материаллар ва асбоб-ускуналар миқдори, белгиланган нархлар асоси-да тўланадиган ҳақ ёнб қў-лилан. Пудратчилар бундай ихтиёрий ердэмчиларни ма-териаллар, асбоб-ускуналар билан таъминлайдилар. Шпаклевка ағдетларни ёр-дамда шифтларни тосалаб бердилар. Деворларнинг сир-тини тайёрлаш, уларни мой-ли бўёқлар билан пардоз-лаш ва гул қозоқларни ёпи-штириш аша шу уйларда истиқомат қилувчиларнинг ўзлари бажаришди. Ҳа, ай-тадиган, кейинги ўтга уйда қўчиб қирувчи ҳар уч ки-шидан бирига гул қозоқлар-ни ўз дилларига қараб та-наш тахлиф этилдими, бу нарсга ҳаммага маъқул туш-ди.

Албатта, пардозлаш учун қўнимма лозим. Баъзи ки-шилар умуман умрлариде бирор марта ҳам, масалан, гул қозоқ ёпиштириш билан шуғулланмаган. Уларни ўз кўчларига ишонтиришга профессионал пардозловчи-лар ёрдам беришди. Ҳар бир подъездга инструктор ақратилди. Агар кимда-кимнинг — масалан, уруш ветеранлари, инвалидлар (улар кўчи қирувчиларнинг тахминан 10—15 проценти-ни ташкил этади) бу ишга кучи етмаса, бинокорлар улар учун квартирани ўзла-ри пардозлаб берадилар.

«Уй-жой—90» шаҳар про-граммасини амалга ошириш-нинг биринчи йилида шаҳар-да квартира олиш учун нав-батда турганлар сони 1900 кишига (умумий сонда 1700 процент), шаҳар ижроия ко-митети йўли билан эса 21 проценти қамалди. Шундай қилиб шаҳарда уй-жой қу-рилиши суръатлари ўтган беш йилдаги нисбатан салкам икки баравар ошди.

В. ПИСАРЧУК, Димитровград шаҳар иж-роия қомитети раиси. Ульновск области. («Строительная газета», 1987 йил 11 декабрь).

Бироқ биз уй-жой пробле-масини ҳал этишда асосий умидни пудратчи — Димит-ровград қурилиш бошқарма-сига қаратганимиз. Лекин бошқарманинг иш бошдан охиб-тохиб ётибди. Айни пай-дада у қўллаб пардозлов-чиларга жуда муҳтоқ. Шу касб эгалари етмайлди. Мен бу ҳақда ўтган йили ноябрь ойида ижроия қомитет фао-лияти туғрисида ҳисоб бера-ётганимда сайловчиларга

Оқ донларни сурган А. Карпов яширин 41-контрол-юрши билан руҳини шохи ёнига олиб келиб қўйибди. У тактикавий зарбаларнинг ол-дин олдидан юриши. Уяини давом эттириш жараёни чина-кам фантастик тўс олди. Оқ руҳлар бирин-кетин фарзи-фалангага ўтказилди. Қоралар шохи ёнидаги пивдасини ол-га суринишга тушди. Оқ руҳлардан бири хонсига қалинган, қор-лар шох флангига қарши и-кониялар берло қила бо-шладик. Оқ руҳлардан бири шо-хини қўриқлаб, иккинчиси е5 пивдасига ҳужум қилганда Г. Карпов уни ҳимоялаб ўр-нинг шохини ён хонига суриб қўйди. Қора пивда дахлсиз эди: олса оқларнинг ўзи ҳу-жум остида қоларди. Ҳа, Ҳа, чемпион юришларни такрор-лаш ўрнига бошқача режага махлиб бўлди-ю, баалога қол-ди. Орага вақтининг танқисли-ги ҳам қўшилди. Карповнинг комбинациясига Карпов чи-ройли қарши комбинация би-лан жавоб берди. Моддий та-лафот кўрган қоралар 57-юршдан сўнг маълумиятни тан олди. Жаҳон эс-чемпиони ҳам жасорат, ҳам маҳорат, ҳам на-ки фосат кўрсатди.

Энди ҳисоб А. Карпов фой-дасига 12:11 бўлиб қолди. Максдага эришиш учун охи-рг и уршушда Карпов дурған-га эришса бас. Карповга! эса фақат галаба керак.

М. МУХИДИНОВ, «Совет Ўзбекистони» ша-мат шарҳловчиси.

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

Мультфильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

Мультифильмлар. 18.35 — Гулла, янша жонанон Ултам. 19.20 — Режиссёр. 19.30 — Новости. 19.45 — «Кочка». Бадий фильм. 20.30 — Ахбор. 20.45 — Музыкала программа. 21.30 — Время. 22.15 — Инжилоб куй-чиси.

Радно

Биринчи программа. 8.30 — Ўзбек халқ қўшиқлари. 9.30 — Ўшқин. 10.15 — Гулшан. 11.30 — Саломат бўлинг! 12.10 — Строитель Узбекистана. 12.40 —

ошқора айтдик. Ҳўш, нима қилиш керак? Бу саволга янги уйларда истиқомат қи-лувчи бўлажак меҳмонлар-нинг ўзлари жавоб беришди. Улар квартираларни ўзлари пардозлашга рози бўдилар.

Ижроия қомитет уларнинг ташаббусини қўллаб-қувват-лади ва пудратчи билан бирга шу ишнинг ташкилий негизини ишлаб чиқди.

Биз квартираларни уй-жойлар монтаж қилинаётган-да тақсимлашга қарор бер-дик. Шундан сўнг уй-жой-ларнинг бўлажак эгалари йилгилишини ўтказамиз. Бу йилгилишда одамлар ишнинг шарт-шароитлари билан та-рибдилар. Бинокорлар ҳар бир қишга махсус дафтар-ча берадилар. Ўнда бажари-ладиган ишлар ҳамин, ақра-тиладиган материаллар ва асбоб-ускуналар миқдори, белгиланган нархлар асоси-да тўланадиган ҳақ ёнб қў-лилан. Пудратчилар бундай ихтиёрий ердэмчиларни ма-териаллар, асбоб-ускуналар билан таъминлайдилар. Шпаклевка ағдетларни ёр-дамда шифтларни тосалаб бердилар. Деворларнинг сир-тини тайёрлаш, уларни мой-ли бўёқлар билан пардоз-лаш ва гул қозоқларни ёпи-штириш аша шу уйларда истиқомат қилувчиларнинг ўзлари бажаришди. Ҳа, ай-тадиган, кейинги ўтга уйда қўчиб қирувчи ҳар уч ки-шидан бирига гул қозоқлар-